

ŠTÁTNA ŠKOLSKÁ INŠPEKCIA

úsek inšpekčnej činnosti

Staré grunty 52, 841 04 Bratislava 4

Správa

o kontrole odstránenia nedostatkov zistených pri inšpekciách v základných školách a v školských zariadeniach v SR v školskom roku 2007/2008

Následné inšpekcie sa vykonali v **217** základných školách (ZŠ), z toho boli **4** súkromné, **12** cirkevných a **28** s vyučovacím jazykom maďarským. V školských kluboch detí (ŠKD) boli vykonané **2** inšpekcie. Stav a úroveň odstránenia zistených nedostatkov sa kontroloval v **198** ZŠ po komplexnej inšpekcii, v **4** po tematickej a v **15** školách po následnej inšpekcii.

V kontrolovaných subjektoch sa celkovo uplatnilo **2 163** opatrení na odstránenie zistených nedostatkov, z toho bolo **860** odporúčaní (39,76 %), **47** (2,17 %) upozornení, **1 179** (54,50 %) prijatých opatrení riaditeľmi kontrolovaných subjektov, **73** (3,37 %) uložených opatrení školskou inšpekciou a **4** (0,18 %) záväzné pokyny. Prehľad akceptácie/splnenia uplatnených opatrení riaditeľmi škôl je uvedený v tabuľke č. 1.

Tabuľka č. 1

Prehľad uplatnených opatrení v ZŠ v SR v školskom roku 2007/2008										
spolu	2 163									
z toho	odporúčania		upozornenia		opatrenia prijaté kontrolovaným subjektom		opatrenia uložené školskou inšpekciou		záväzný pokyn	
počet	860		47		1 179		73		4	
z toho	akceptované	%	splnené	%	splnené	%	splnené	%	splnené	%
	788	91,62	40	85,10	1142	96,86	59	44,69	4	100

Z celkového počtu uplatnených opatrení bolo akceptovaných a splnených **2 033**, čo predstavuje 93,98 %.

Nedostatky sa najčastejšie vyskytovali v/vo:

- dodržiavani učebných plánov (pri delení žiakov na skupiny v predmetoch anglický jazyk, technická a telesná výchova)
- plnení učebných osnov (v predmetoch prírodopis, fyzika nerealizovanie predpísaných laboratórnych prác a praktických cvičení; v telesnej výchove nerealizovanie teoretickej prípravy účelových cvičení, v slovenskom jazyku a literatúre nedodržanie predpísaného počtu diktátov)
- činnosti metodických združení a predmetových komisií (nedelegovanie právomocí na metodické orgány, neplnenie kontrolnej, metodickej a poradnej funkcie, nedostatky v plánovaní, nerealizovanie kontroly a analýz výsledkov výchovy a vzdelávania, neprijímanie záverov, uznesení)
- výkone štátnej správy v 1. stupni (nevydanie rozhodnutí, rozhodnutia bez náležitostí požadovaných legislatívou)
- vedení pedagogickej dokumentácie (opravy realizované nedovoleným spôsobom, nevedenie pedagogickej dokumentácie dvojjazyčne, neúplná dokumentácia žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami)
- nízkej efektívite vnútornej školskej kontroly (nedostatky v hospitačnej činnosti, v prijímaní opatrení, v kontrole plnenia uložených opatrení)
- dodržaní psychohygienických zásad pri tvorbe rozvrhu hodín (nedodržanie počtu hodín v jednom slede)
- dodržiavani metodických pokynov na hodnotenie a klasifikáciu žiakov
- nesúlade názvu školy so zriaďovacou listinou
- dodržiavani maximálneho počtu žiakov v oddeleniach ŠKD

Školskí inšpektori vykonali opätovne následnú inšpekciu v **15** ZŠ, v ktorých riaditelia neodstránili zistené nedostatky, alebo nedodržali termín zaslania správy o prijatí opatrení

k zisteným nedostatkom. Najviac následných inšpekcií bolo vykonaných v Nitrianskom kraji 59, čo predstavuje 27,18 % z počtu vykonaných následných inšpekcií v SR.

Riaditelia škôl z celkového počtu **860 odporúčaní** akceptovali **788** (91,62 %). Akceptovanie odporúčaní malo pozitívny dopad na zefektívnenie kontroly dodržiavania učebných plánov, plnenia učebných osnov, vedenia pedagogickej dokumentácie, plánovania, na zvýšenie kvality odborného a pedagogického riadenia, skvalitnenie činnosti poradných orgánov. Niektorí riaditelia, predovšetkým štátnych škôl, nedocenili závažnosť zistených nedostatkov, neakceptovali **72 odporúčaní** (8,38 %), čo sa prejavilo v nedôslednej kontrolnej činnosti (nevykonávanie analýz a zovšeobecnení zistených nedostatkov), v nevytváraní vhodných priestorových podmienok pre rozvíjanie čitateľskej gramotnosti žiakov (zriadenie a využívanie žiackych knižníc), v nevyužívaní dostupnej didaktickej techniky a pomôcok pri realizácii praktických cvičení z fyziky, chémie a prírodopisu.

Štátna školská inšpekcia (ŠŠI) **upozornila 45** zriaďovateľov škôl na nesúlad názvu školy so zriaďovacou listinou, nevydanie pracovného poriadku, nezabezpečenie personálnych podmienok pri zriaďovaní tried s rozšíreným vyučovaním cudzieho jazyka a na obsadenie miesta vedúceho riadiaceho zamestnanca bez kvalifikačných predpokladov. Zriaďovatelia 7 škôl nepodali informáciu o splnení opatrenia v stanovenej lehote.

Kontrolovaným subjektom ŠŠI **uložila 73 opatrení** na odstránenie zistených nedostatkov a riaditelia škôl **prijali 1 179 opatrení**. Opatrenia zodpovedali charakteru zistených nedostatkov, boli konkrétne, termínované s určením zodpovednosti za ich plnenie a účinné vo vzťahu k nedostatkom. Splnenie uložených a prijatých opatrení viedlo k dôslednejšej kontrolnej činnosti, k dodržiavaniu učebných plánov, plneniu učebných osnov a systematickému uplatňovaniu vzdelávacích štandardov. Formálna a obsahová úroveň pedagogickej dokumentácie sa skvalitnila. Posilnenie právneho vedomia pedagogických zamestnancov viedlo k zlepšeniu uplatňovania a dodržiavania všeobecne záväzných a rezortných predpisov v praxi a k skvalitneniu výkonu štátnej správy v 1. stupni. Nesplnenie 37 prijatých opatrení a 14 uložených opatrení sa prejavilo v nižšej efektívite odborného a pedagogického riadenia, v nedôslednej realizácii výchovných a vzdelávacích zámerov škôl.

Uložené 4 záväzné pokyny smerovali k zabezpečeniu výchovy a vzdelávania žiakov s mentálnym postihnutím podľa učebných plánov a učebných osnov špeciálnej základnej školy (2), k dodržaniu počtu hodín vyučovania cudzích jazykov (1) a k odvolaniu zástupkyne riaditeľky školy, ktorá nespĺňala podmienky spôsobilosti vedúceho pedagogického zamestnanca (1). Uložené záväzné pokyny boli splnené.

Riaditelia väčšiny kontrolovaných subjektov prijali adekvátne opatrenia na odstránenie zistených nedostatkov v stanovenom termíne. Akceptovaním odporúčaní a splnením opatrení sa v školách postupne zefektívňovala činnosť metodických združení a predmetových komisií, formoval sa účinnejší systém vnútornej školskej kontroly. Zabezpečilo sa dodržiavanie učebných plánov, plnenie učebných osnov, odstránili sa nedostatky v súvislosti s používaním nesprávneho názvu školy, v dodržiavaní psychohygienických požiadaviek pri tvorbe rozvrhu hodín a vo vedení pedagogickej dokumentácie. Pretrvávajúcimi nedostatkami v riadiacej činnosti vedúcich zamestnancov škôl sú nesystematická, málo účinná kontrolná činnosť a podceňovanie významu a práce metodických orgánov školy. Pozitívnym zistením je snaha riaditeľov odstrániť zistené nedostatky, čo potvrdzuje vysoká miera plnenia uplatnených opatrení (93,98 %) a ich stúpajúca kvalita.

ŠŠI v správe o stave a úrovni výchovy a vzdelávania v školách a v školských zariadeniach v SR za príslušný školský rok vyhodnocuje zistenia z inšpekcií, pomenúva nedostatky a upozorňuje na oblasti, v ktorých prevládajú. Z analýz poznatkov vyplýva, že zisteniam venujú pozornosť najmä riaditelia kontrolovaných škôl, keďže porovnateľné nedostatky sa v práci riaditeľov a pedagogických zamestnancov opäť vyskytujú v ďalších kontrolovaných subjektoch.

ŠŠI od školského roku 1999/2000 opakovane upozorňuje na:

- neplnenie učebných osnov slovenského jazyka a literatúry (nedodržiavanie obsahového zamerania a počtu kontrolných diktátov na 1. a 2. stupni, málo vyhovujúca úroveň komunikatívnych schopností a zručností, slovnej zásoby, pravopisných znalostí a grafického prejavu žiakov, najmä žiakov žijúcich na národnostne zmiešanom území)

od roku 2000/2001 opakovane upozorňuje na:

- nezabezpečenie odbornosti vyučovania (cudzích jazykov a špeciálnych pedagógov)
- zastarané materiálno-technické vybavenie škôl (nedostatok modernej didaktickej techniky, učebných pomôcok)
- potrebu rekonštrukcie a opráv školských objektov a ich vnútorných priestorov
- nesystematické uplatňovanie progresívnych metód a foriem práce (nedostatočné vedenie žiakov k samostatnosti a tvorivosti, preferovanie pamäťového učenia)
- nedostatočná orientácia pedagogických zamestnancov vo všeobecne záväzných a rezortných predpisoch a ich uplatňovanie v praxi
- nedoceňovanie významu vnútornej kontrolnej činnosti a efektívneho využívania jej výsledkov na zlepšovanie procesu výchovy a vzdelávania
- nedodržiavanie psychohygienických podmienok pri zostavovaní rozvrhu hodín
- nekoncepčnú prácu metodických orgánov vo vzťahu k zvyšovaniu kvality výchovno-vzdelávacieho procesu

od roku 2003/2004 opakovane upozorňuje na:

- nesúlady názvu školy v zriaďovacej listine s dikciou zákona (od prechodu zriaďovateľských kompetencií na mestá a obce)
- nedôsledný výkon štátnej správy 1. stupni
- nedostatky vo vedení pedagogickej dokumentácie.